YTTRANDE

Miljö- och bygglovsnämnden

Dnr Mbn 2019-1138 KON

Granskning av oegentligheter och bisysslor - yttrande till kommunrevisionen

Bakgrund

På uppdrag av kommunrevisionen har KPMG genomfört en granskning av kommunens arbete för att förebygga oegentligheter inklusive kontroll och bedömning av anställdas bisysslor.

Granskningen visar att det finns en struktur och formellt beslutade styrande dokument att förhålla sig till. Samtidigt visar granskningen att kontroll och kännedom om bisysslor i näringsdrivande associationer inte sker på ett ändamålsenligt sätt. Vidare brister kännedomen om förekommande bisysslor samt även följsamheten till gällande rutiner. KPMG konstaterar även att kommunen, enligt deras mening, saknar tydlig formell styrning vad gäller bisysslor i och med att de styrdokument som finns endast är interna rutiner framtagna på tjänstemannanivå. I sin dataanalys har de funnit exempel på bisyssla där det enligt deras mening inte kan uteslutas att bisysslan inte är förenlig med vare sig gällande kollektivavtal eller kommunens egna rutiner.

Granskningen riktar sig främst till kommunstyrelsen, men även miljö- och bygglovsnämnden har ombetts yttra sig över rapporten.

Mot bakgrund av KPMG:s granskning och bedömningar lämnas följande rekommendationer i rapporten som direkt eller indirekt berör miljö- och bygglovsnämndens verksamhetsområden:

- Kommunstyrelsen bör verka för att fullmäktige fastställer en policy avseende bisysslor med tillhörande tillämpningsanvisningar
- Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att befintliga rutiner beträffande bisysslor efterlevs
- Kommunstyrelsen och nämnderna bör verka för att det vid bedömningen av om en bisyssla är lämplig, tas hänsyn till de risker det kan medföra om kommunen exempelvis köper varor eller tjänster från det företag där den anställde innehar en funktionärspost
- Kommunstyrelsen bör tydliggöra vilka av frågorna i mallen för medarbetarsamtal som ska vara obligatoriska i samtliga medarbetarsamtal
- Kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att all dokumentation kring medarbetares bisysslor sparas på ett systematiskt och samlat sätt

Bygg- och miljöförvaltningen
Kvalitet och verksamhetsstöd
Anna Skrifvars, Nämndsekreterare/utredare
Telefon: 08-580 289 63 (direkt)
Fax:

Besöksadress: Riddarplatsen 5
Postadress: 177 80 JÄRFÄLLA
Telefon växel: 08-580 285 00
E-post: miljo.och.bygglovsnamnden@jarfalla.se Webbplats: www.jarfalla.se
Organisationsnummer: 212000-0043 Postgiro: 30918-7 Bankgiro: 239-2082

- Samtliga nämnder bör genomföra riskanalyser av oegentligheter och bisysslor inom deras verksamheter inom ramen för internkontroll.

Analys

Miljö- och bygglovsnämnden instämmer i revisionens rekommendationer och de bedömningar som framförs. Bygg- och miljöförvaltningens arbete gällande kontroll och kännedom om bisysslor grundar sig i de gemensamma mallar och dokument som kommunstyrelsen har tagit fram. Rutinerna efterlevs framförallt genom mallen för medarbetarsamtal, introduktion av nyanställda samt checklista för bedömning och utredning av bisysslans karaktär och påverkan. En bisysslas påverkan kan precis som granskningen lyfter ha konsekvenser för förekomsten av oegentligheter, men kan även påverka personalens hälsa och mående vilket i sin tur kan påverka ordinarie arbete i Järfälla kommun. Bisyssla bör således följas upp även utifrån den aspekten.

Miljö- och bygglovsnämnden ser positivt på en policy gällande bisysslor som är fastslagen i kommunfullmäktige, något KPMG föreslår i sina rekommendationer. En policy som är fastslagen av fullmäktige ger en tydligare styrning ut i organisationen, men kan även fungera som ett medel för att öka kännedom om regler kring bisysslor både bland chefer och medarbetare.

Av samma skäl, det vill säga att rutiner ska följas, anser miljö- och bygglovsnämnden att frågan i mallen för medarbetarsamtal angående bisyssla bör göras obligatorisk. Detta skulle vara en effektiv metod för att i möjligaste mån se till att samtliga chefer ställer frågan under medarbetarsamtalet. Mallen för medarbetarsamtal skulle även kunna kompletteras med ytterligare en fråga om bisyssla som fokuserar på uppföljning av tidigare känd bisyssla. Till exempel om medarbetaren upplever att bisysslan och arbetet fortfarande går att kombinera utifrån den policy kommunen har kring bisyssla.

KPMG rekommenderar även kommunstyrelsen och nämnderna att verka för att det vid bedömningen av en bisyssla, ska tas hänsyn till om eventuella risker kan uppstå om kommunen exempelvis köper varor eller tjänster från det företag där den anställde har en bisyssla. Miljö- och bygglovsnämnden menar att en fråga om detta kan läggas till i checklistan för utredning och bedömning av bisysslor. Ytterligare en fråga som eventuellt kan läggas till checklistan är om bisysslan riskerar att medföra en jävsituation för den anställde. Genom en sådan fråga kan bestämmelserna om jäv betonas och den anställde kan uppmärksammas på möjliga jävsituationer som personen i fråga bör vara vaksam på.

Vidare rekommenderar KPMG:s att kommunstyrelsen och nämnderna ska säkerställa att all dokumentation kring medarbetares bisysslor sparas på ett systematiskt och samlat sätt. Miljö- och bygglovsnämnden ser givetvis vikten av en systematisk dokumenthantering. Nämnden vill dock betona att detta bör ske digitalt, att information om bisysslor kan exporteras på aggregerad nivå och användas i olika typer av analyser. Dessutom bedöms en digital hantering ge bättre förutsättningar för uppföljning och säkerställande av att dokumentationshanteringen sker systematiskt och samlat.

KPMG rekommenderar samtliga nämnder att genomföra riskanalyser av oegentligheter och bisysslor inom deras verksamheter inom ramen för internkontroll.
Bygg- och miljöförvaltningen följer i dagsläget inte upp området systematiskt, varken i internkontrollplanen eller på annat sätt. Förvaltningen förlitar sig på att rutiner

som tagits fram av kommunstyrelsen följs inom organisationen och behov av uppföljning har inte tidigare uppmärksammats. Emellertid visar granskningen att kännedomen om bisysslor är bristande, vilket kan peka på att ett behov av systematisk uppföljning finns. Genom att göra en riskanalys obligatoriskt säkerställs att området följs upp på olika nivåer inom kommunens organisation, vilket kan vara önskvärt.